

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 67/2021-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Pavlom Gráčikom, Farská 40, Nitra, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 66/2018 z 20. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júla 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „s'ťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 66/2018 z 20. februára 2019 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že s'ťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 71/2016 z 26. októbra 2016 uznaný vinným zo zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), ods. 4 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní troch rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na odvolanie s'ťažovateľa uznesením sp. zn. 3 To 134/2016 zo 17. januára 2017 rozsudok okresného súdu sp. zn. 2 T 71/2016 z 26. októbra 2016 potvrdil ako vecne správny.

2.1 S'ťažovateľ napadol uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 To 134/2016 zo 17. januára 2017 dovolaním z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), namietajúc, že uznesenie krajského súdu sp. zn. 3 To 134/2016 zo 17. januára 2017 je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Tdo 66/2018 z 20. februára 2019 s'ťažovateľom podané dovolanie odmietol.

3. Sťažovateľ vo svojej jedinej predostretej námietke vytýka napadnutému rozhodnutiu najvyššieho súdu postup podľa zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 78/2011 z 12. decembra 2011, ktoré podľa jeho názoru *„absolútne nad rámec zákona posudzuje konanie páchatel'ov trestných činov krádeží v rovine kvalifikovanej skutkovej podstaty v podobe závažnejšieho spôsobu konania podľa § 212 ods. 4 písm. b) TZ v spojení s § 138 písm. e) Trestného zákona, keď sa takýmto zákonom nerešpektuje ust. § 38 ods. 1 Trestného zákona.“*. Postup najvyššieho súdu, ktorý vo svojom napadnutom rozhodnutí len paušálne odkázal na toto stanovisko, a tým tak odôvodnil sťažovateľom predostreté argumenty, považuje za arbitrárny a ústavne nonkonformný. Judikatúru najvyššieho súdu aplikujúcu predmetné stanovisko považuje za výrazne nepresvedčivú, ba až zjavne nerešpektujúcu trestnoprávne normy a tvrdí, že *„nemôže byť automaticky aplikovaná, keďže táto nie je formálnym prameňom práva.“*. Právny výklad, ktorý zvolil najvyšší súd v predmetnom stanovisku, je podľa sťažovateľa natoľko extenzívny, že nezodpovedá ani jazykovému a ani logickému výkladu zákona a je *„založený na určitom domýšľaní si a dotváraní... znenia zákona“*, ktorý *„treba rezolútne s ohľadom na čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky odmietnuť ako ústavne nekonformný.“*. Navyše *„žiadene právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vydaným v inej veci (teda nad rámec viazanosti právnym názorom v rámci opravného konania), dokonca ani povinnosť byť viazaný stanoviskom Najvyššieho súdu SR, uverejneným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.“*

4. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a princíp právnej istoty a z neho vyplývajúca možnosť predvídateľnosti súdneho rozhodovania, ktoré sú imanentnými znakmi právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 4Tdo 66/2018, zo dňa 20.02.2019, porušené bolo.“

Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn.: 4Tdo 66/2018, zo dňa 20.02.2019 a vec sa Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v račia na ďalšie konanie.“

II.

Právomoc ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Konanie pred ústavným súdom upravuje zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

9.1 Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q) r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

12. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

13. Vec sťažovateľa bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 prerozdelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov a pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duľovi a bola predbežne prejednaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení: Libor Duľa (predseda senátu) a sudcovia Ladislav Duditš a Miroslav Duriš.

III.

Judikatúrne východiská

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

14.1 Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

16. Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde a pod tento článok spadá aj právomoc súdov rozhodnúť o oprávnenosti trestného obvinenia proti konkrétnej osobe. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. V tomto smere toto ustanovenie zakotvuje „právo na súd“, ktorého je právo na prístup k súdu (teda právo zahájiť konanie pred súdom) len jedným z jeho aspektov (Golder proti Spojenému

kráľovstvu). K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, bod 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08).

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 71/97, IV. ÚS 14/2012).

18. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je pritom vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (obdobne pozri aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19.2.1998). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

19. O prípad porušenia ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím alebo postupom všeobecného súdu pritom môže ísť okrem iného vtedy, ak by tento súd fakticky odňal komukoľvek možnosť domáhať sa alebo brániť svoje právo na všeobecnom súde (II. ÚS 8/01), alebo by rozhodol arbitrárne, bez náležitého odôvodnenia svojho rozhodnutia (I. ÚS 241/07), prípadne, pokiaľ by sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (III. ÚS 264/05), teda ak súdom zvolený výklad neprípustne postihuje niektoré zo základných práv sťažovateľa, prípadne opomína možný výklad iný, ústavne konformný alebo je výrazom zjavného a neodôvodneného vybočenia zo štandardov výkladu, ktorý je v súdnej praxi rešpektovaný, resp. je v rozpore so všeobecne uznávanými zásadami spravodlivosti.

19.1 Vo všeobecnom poňatí posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

20. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

21. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti koncentruje svoju argumentáciu výhradne k aplikácii stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 78/2011 z 12. decembra 2011 v jeho trestnej veci, z tohto dôvodu aj podal dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto sa ústavný súd bude venovať odpovedi len na túto nastolenú právnu problematiku.

21.1 Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia. Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie zistenie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin alebo že išlo o iný trestný čin, alebo obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom dopustil. Podstatou správnej právnej kvalifikácie je teda subsumpcia skutku pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone.

22. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4 Tdo 66/2018 z 20. februára 2019 k námietkam sťažovateľa uviedol:

„Na margo námietky obvineného [REDAKOVANÉ] v súvislosti s právnymi závermi stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod č. 116/2012 dovolací súd konštatuje, že obvinený spáchal krádež vlámaním (vid vyššie) a spôsobil väčšiu škodu (13.418,- €) a bol za taký čin v predchádzajúcich 24 mesiacoch odsúdený (rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 1 T/39/2015, právoplatný dňa 29. apríla 2015) právne vety tohto stanoviska, sa v plnej miere vzťahujú aj na jeho trestnú vec. Preto súdy nižšieho stupňa správne právne posúdili zistený skutok podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/ a b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. Dovolací súd v danej súvislosti pripomína, že stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu bolo prijaté práve z dôvodu potreby zjednotenia dovtedajšej rozhodovacej činnosti súdov. S nižšie

citovanými závermi sa stotožňuje aj senát rozhodujúci o dovolaní obvineného a v podrobnostiach dovolací súd odkazuje na odôvodnenie predmetného stanoviska:

I. Ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona treba vykladať tak, že prikazuje prednostnú kvalifikáciu určitej okolnosti ako zákonného znaku trestného činu. Ak je konkrétna okolnosť okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby, vytvára kvalifikovanú skutkovú podstatu so základnou skutkovou podstatou, ktorá túto okolnosť neobsahuje, napriek tomu, že je aj zákonným znakom uvedeným v inej základnej skutkovej podstate trestného činu, ak kvalifikovaná skutková podstata pokrýva väčší počet zákonných znakov trestného činu. To platí aj vtedy, ak jedno ustanovenie osobitnej časti Trestného zákona obsahuje dve (alebo viac) samostatných základných skutkových podstát trestného činu.).

II. Ak si páchatel' prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa §212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Trestného zákona, pri použití §138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa §212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel' krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.)...“

23. Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že dovolací súd skutočne svoj záver o správnej právnej kvalifikácii skutku všeobecnými súdmi nižších inštancií, pre ktorý bol sťažovateľ aj odsúdený, oprel o právne závery zjednocujúceho stanoviska svojho trestnoprávneho kolégia sp. zn. Tpj 78/2011 z 12. decembra 2011. Na argumentáciu sťažovateľa prednesenú v dovolaní dovolací súd teda reagoval v podstate tým, že ozrejmil, ako je potrebné vykladať príslušné ustanovenia Trestného zákona v prípadoch, ako bola aj trestná vec sťažovateľa, a to citáciou rozhodnej časti predmetného zjednocujúceho stanoviska.

24. Sťažovateľ sa mýli, ak očakáva výklad príslušných ustanovení Trestného zákona v použitom znení [§ 38 ods. 1, § 138 písm. e), § 212 ods. 1 a 2 písm. a) a ods. 4 písm. b)]. Ústavný súd totiž nepodáva výklad zákonov a v rámci konania o ústavnej sťažnosti sa zameriava na posúdenie zlučiteľnosti účinkov ich interpretácie a aplikácie s obsahom

základných práv a slobôd (II. ÚS 142/2015, III. ÚS 717/2016, III. ÚS 156/2017). Pri výklade a použití ustanovení zákona je však nevyhnutné rešpektovať skutočnosť (a práve dodržanie tohto je predmetom skúmania ústavným súdom), že interpretácia zákona nemôže popierať účel a zmysel právnej úpravy a vo svojich dôsledkoch reštriktívne zasahovať do základných práv a slobôd, ktorých rešpektovanie je súčasťou základných princípov právneho štátu. Svoje závery musí všeobecný súd zároveň presvedčivo odôvodniť.

25. Je pravdou, že v minulosti v súvislosti s interpretáciou a aplikáciou na vec sťažovateľa sa vzťahujúcich ustanovení Trestného zákona, t. j. s právnou kvalifikáciou trestného činu krádeže spáchaného vlámaním pri vzniku malej škody, vznikali v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov výkladové rozdielnosti v právoplatných rozhodnutiach, avšak práve z tohto dôvodu najvyšší súd pristúpil k prijatiu zjednocujúceho stanoviska (sp. zn. Tpj 78/2011 z 12. decembra 2011), ktoré bolo výsledkom zákonom práve na to určeného postupu. Najvyšší súd teda využil zákonný prostriedok na to, aby odstránil nejednotnosť súdneho rozhodovania.

25.1 Ústavný súd k tomuto postupu najvyššieho súdu dodáva, že práve z hľadiska princípu právnej istoty je dôležité, aby najvyššia súdna inštanca pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Ústavnému súdu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje práve najvyššiemu súdu, resp. jeho plénu a kolégiám, keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov (I. ÚS 17/01, IV. ÚS 267/05). Práve plénum a kolégiá najvyššieho súdu sú oprávnené odstraňovať nejednotnosť výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov tak, aby sa chránili okrem iného aj legitímneho očakávania účastníkov súdnych konaní. Ústavný súd však vzhľadom na to, že nie je súčasťou systému všeobecného súdnictva, môže zasahovať do výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov všeobecnými súdmi

len v prípadoch, keď sa ich výklad vyznačuje svojvôľou a zjavnou neodôvodnenosťou do tej miery, že to má za následok porušenie základného práva alebo slobody.

25.2 Navyše nie je možné vnímať postavenie ústavného súdu ako orgánu, ktorého úlohou by bolo zjednocovať stanoviská najvyššieho súdu (I. ÚS 199/07, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, III. ÚS 197/2011), ako aj rozhodovaciú prax všeobecných súdov (I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 152/2011).

25.3 Všeobecné súdy taktiež nie sú zodpovedné len za výklad a aplikáciu zákonov, ale sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd v zmysle čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy (I. ÚS 13/00, I. ÚS 49/01).

26. S prihliadnutím na uvedenú úlohu ústavného súdu spočívala predovšetkým v posúdení, či v danom prípade bolo rozhodnutie najvyššieho súdu dostatočne odôvodnené, a teda či nebolo poznačené svojvôľou alebo takou interpretáciou relevantných ustanovení Trestného zákona, ktorá by poprela ich účel a význam a v konečnom dôsledku tak založila aj jeho ústavnú nonkonformnosť.

26.1 Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vo svojom rozhodnutí dal presvedčivé odpovede na všetky pre konečné rozhodnutie podstatné skutkové a právne otázky. Najvyšší súd veľmi precízne a s odkazom na príslušnú judikatúru sťažovateľovi vysvetlil, prečo mal spáchať trestný čin krádeže vlámaním, keď odcudzil osobné motorové vozidlo voľne stojace na verejnom priestranstve. V nadväznosti na to bola aj ustálená výška škody, ktorá v sťažovateľovom prípade dosiahla sumu 13 148 €, teda škodu väčšiu. Vzhľadom na celkovú presvedčivosť a obsahovú obsažnosť argumentácie najvyššieho súdu, ktorý vyvrátil všetky sťažovateľom predostreté námietky v tomto smere, nemá zmysel ich opätovne rozoberať a v súhrne na ňu ústavný súd odkazuje [vzhľadom aj na to, že je sťažovateľovi dobre známa a meritom jeho námietky je len aplikácia zjednocujúceho stanoviska sp. zn. Tpj 78/2011 z 12. decembra 2011 v jeho trestnej veci v konfrontácii s uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd skúmal správnosť subsumpcie skutku sťažovateľa pod právnu kvalifikáciu zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), ods. 4 písm. b) Trestného zákona, pričom svoje úvahy oprel o predmetné stanovisko. Týmto postupom tak najvyšší súd plne

rešpektoval aj sťažovateľom nastolený princíp právnej istoty, keďže po vydaní predmetného stanoviska najvyšší súd v nasledujúcom období jednotne pristúpil k jeho aplikácii tak, ako tomu zodpovedá aj príslušná judikatúra najvyššieho súdu [napr. uznesenia najvyššieho súdu, ktorými bolo odmietnuté podané dovolanie aj podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sp. zn. 6 Tdo 56/2013 zo 14. mája 2014, sp. zn. 4 Tdo 6/2015 z 29. apríla 2015, sp. zn. 5 Tdo 89/2015 z 30. novembra 2015, sp. zn. 5 Tdo 48/2018 z 25. apríla 2019, sp. zn. 2 Tdo 23/2019 z 11. júna 2019], ktorú si osvojil aj ústavný súd (napr. I. ÚS 454/2015, II. ÚS 48/2015, III. ÚS 156/2017). Ústavný súd teda nezistil, aby najvyšším súdom použitý výklad odporoval zneniu, zmyslu alebo účelu príslušných zákonných ustanovení (Trestného zákona), pričom taký výklad prešiel už opakovane aj testom ústavnosti v konaní o ústavnej sťažnosti. Jeho rozhodnutie netrpí vnútornou rozpornosťou, nie je nelogické, jeho výrok má dostatočnú oporu v odôvodnení, a preto je ústavne akceptovateľné a nevyžaduje zásah zo strany ústavného súdu. Najvyšší súd svoj právny názor o odmietnutí dovolania zdôvodnil vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo, pričom dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť, pričom odmietnutie pre zrejmu nedôvodnosť predstavuje výsledok vecného prieskumu.

27. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

28. Ustanovenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy patria medzi základné interpretačné pravidlá tvorby a aplikácie právneho poriadku Slovenskej republiky vyjadrujúce princíp právneho štátu a princíp právnej istoty, ako aj viazanosť štátnych orgánov konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Uvedené základné, resp. všeobecné pravidlá nemajú charakter samostatne uplatňovaného práva. Ich porušenie možno namietat' len súčasne s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd zaručených ústavou (resp. medzinárodnou zmluvou).

28.1 Keďže v posudzovanej veci nebolo zistené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

29. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uplatnenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2021

Libor Duľa
predseda senátu